

TELEMATIESE ONDERRIG 2020

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

BESIGHEIDSTUDIES: TELEMATIESE SKEDULE

SESSIE	DATUM	TYD	ONDERWERP
1	12 Feb 2020	16:00 – 17:00	Menslikehulpbron Funksie
2	13 Mei 2020	16:00 – 17:00	Professionalism & Etiek
3	28 Julie 2020	16:00 – 17:00	Gehalte van Prestasie
4	13 Aug 2020	16:00 – 17:00	Mensregte, Inklusiwiteit & Omgewingskwessies

BESIGHEIDSTUDIES – GRAAD 12: HOOF ONDERWERPE EN ONDERWERPE

	Besigheids- omgewing	Besigheids- geleenthede	Besigheidsrolle	Besigheids- bedrywigthede
1	Impak van Onlangse Wetgewing	Bestuur & Leierskap	Etiek & Professionalisme	Menslikehulpbron- funksie
2	Besigheidstrategieë	Beleggings: Sekuriteite	Kreatiewe Denke	Gehalte van Prestasie
3	Besigheidsektore en hul omgewings	Belegging:: Versekering	KMV / KMI	
4		Ondernemingsvorme	Mensregte, Inklusiwiteit & Omgewingskwessies	
5		Aanbieding Van Inligting	Spanprestasie, & Konflikbestuur	

BESIGHEIDSBEDRYWIGHEDE (MENSLIKE HULPBRONNE)

BEGRIPE

J	W	K	V	H	I	G	W	L	R	T	X	T	G	N	I	W	R	E	W	F	Q	H	F
E	T	K	A	R	T	N	O	K	S	G	N	I	M	E	N	S	N	E	I	D	N	I	V
H	N	Y	A	U	L	G	N	I	L	A	P	E	B	S	I	R	A	L	A	S	D	Q	T
G	K	Z	R	Z	M	W	F	E	I	S	K	E	L	E	S	O	P	I	C	I	E	F	H
N	A	C	D	X	R	L	G	N	I	G	G	E	L	F	A	N	I	W	X	N	I	X	B
I	S	P	I	E	O	B	C	T	O	U	X	O	N	L	I	D	T	I	M	D	S	A	G
W	E	E	G	L	Z	R	A	G	K	C	K	N	O	N	D	E	F	O	B	U	K	E	Z
Y	L	G	H	E	W	E	O	N	J	X	G	D	O	B	E	R	R	N	G	K	U	N	J
R	E	B	E	D	N	G	P	I	P	X	N	E	L	Y	I	H	J	O	N	S	D	N	B
K	K	L	I	R	J	S	O	W	L	N	I	R	E	V	S	O	D	O	I	I	N	O	E
S	S	R	D	O	B	A	S	R	A	N	W	H	T	O	A	U	N	L	R	E	I	R	I
E	I	I	S	O	E	S	O	E	S	J	R	O	N	O	K	D	Z	K	U	P	N	B	B
B	E	A	O	V	Y	P	N	W	I	R	E	U	A	R	I	E	V	U	E	R	V	P	G
S	P	S	N	R	P	E	T	E	N	V	W	D	W	D	F	A	A	T	K	O	R	L	D
O	R	E	T	E	V	K	L	N	G	V	E	V	R	E	I	T	B	S	U	G	K	U	M
P	O	R	W	M	A	T	E	R	O	D	N	O	E	L	S	E	L	J	M	R	K	H	N
S	S	U	I	E	A	E	D	E	E	B	R	E	V	E	E	M	J	D	A	A	Q	E	X
W	E	D	K	N	N	S	I	T	R	W	E	R	D	P	P	J	M	S	A	M	O	K	C
A	S	E	K	K	S	Z	N	N	C	Y	T	D	Y	A	S	G	K	I	S	I	W	I	F
O	L	S	E	R	O	U	G	I	I	W	S	E	T	D	S	G	E	P	S	I	L	L	R
B	J	O	L	E	E	P	O	O	C	X	K	R	N	B	O	X	F	N	T	A	E	S	O
C	M	R	I	W	K	C	V	E	W	F	E	R	J	U	P	R	E	P	M	Y	X	N	F
F	Q	P	N	P	E	C	K	A	R	T	N	O	K	O	C	P	V	Y	R	P	Q	E	K
N	R	C	G	C	R	K	J	Z	W	R	I	R	P	S	E	A	L	E	O	T	X	M	R

WBDV

Byvoordele

Stukloon

Regsaspekte

Vaardigheidsontwikkeling

Induksie

Onderhoude

Seleksie

Eksterne werwing

Pospesifikasie

Toelaes

Werknemervoordele

Salarisbepaling

Indiensnemingskontrakte

Plasing

Aansoeker

Seleksieproses

Keuring

Werwing

Posbeskrywing

Pensioen

Tydverwante loon

Kontrak

Aflegging

Induksieprogram

Onderhoudvoerder

Prosedures

Interne werwing

Posontleding

Menslike hulpbronne

OPSTEL 1

Die bestuur van Overberg Handelaars het onlangs vir Shaun as hulle bemarkingsbestuurder aangestel. Die besigheid is veronderstel om Shaun te oriënteer en dienooreenkomstig te plaas. Shaun verwag van Overberg Handelaars om sy bestuursvaardighede te ontwikkel.

Skryf 'n opstel oor die Menslikehulpbron funksies waarin jy die volgende aspekte insluit:

- Verduidelik die betekenis van die term induksie
- Bespreek die doel van induksie en noem VYF aspekte wat by 'n induksieprogram ingesluit moet word.
- Gee Overberg Handelaars raad oor die plasingprosedure wat hulle moet volg.
- Bespreek die implikasies van die Wet op Vaardigheidsontwikkeling (WVO), 1998 (Wet 97 van 1998) op die menslikehulpbron-funksie.
- Beveel VIER aspekte aan wat by Shaun se indiensnemingskontrak ingesluit moet word.

1.1. Skryf 'n **INLEIDING** vir die opstel.

1.2. Verduidelik die betekenis van **INDUKSIE**

1.3 Bespreek die **DOEL** van induksie

1.4. Noem VYF aspekte wat by 'n **INDUKSIEPROGRAM** ingesluit moet word.

1.5 Gee Overberg Handelaars raad oor die **PLASINGSPROSEDURE** wat hulle moet volg.

1.6. Bespreek die **IMPLIKASIES** van die Wet op Vaardigheidsontwikkeling (WVO), 1998 (Wet 97 van 1998) op die menslikehulpbron-funksie.

POSITIEWE IMPAK	NEGATIEWE IMPAK
1.	1.
2.	2.
3.	3.

1.7. Beveel VIER aspekte aan wat by Shaun se **INDIENSNEMINGSKONTRAK** ingesluit moet word.

1.8. Skryf 'n **SLOT** vir die opstel

1.9. Kan jy TWEE feite verskaf wat **OORSPRONKLIK** en relevant is vir een van dié onderwerpe?

OPSTEL 2

Menslikehulpbronbestuurders bestee baie tyd, moeite en fondse om die beste werknemers te werf en te keur. Hulle besef dat hul doelstellings en doelwitte slegs bereik kan word deur vaardige en gekwalifiseerde werknemers in diens te neem. Hulle neem ook die feit in ag dat hul werwingsbeleid aan die Wet op Gelyke Indiensneming (WGI), 1998 moet voldoen.

Skryf 'n opstel oor die Menslikehulpbron funksies waarin jy die volgende aspekte insluit:

- Tabuleer die verskille tussen posbeskrywing en posspesifikasie
- Verduidelik die betekenis van die term werwing.
- Analiseer die impak van eksterne werwing op besighede.
- Bespreek die rol van die onderhoudvoerder en die kandidaat gedurende die onderhoud.
- Stel maniere voor waarop die menslikehulpbronfunksie aan die WGI kan voldoen.

2.1. Skryf 'n **INLEIDING** vir die opstel .

2.2. Tabuleer die verskille tussen **POSBESKRYWING** en **POSSPESIFIKASIE**

POSBESKRYWING	POSSPESIFIKASIE
1.	1.
2.	2.
3.	3.

2.3. Verduidelik die betekenis van **WERWING**

2.4. Analiseer die impak van **EKSTERNE** werwing op besighede

POSITIEWE IMPAK	NEGATIEWE IMPAK
1.	1.
2.	2.
3.	3.

2.5. Bespreek die **ROL** van die onderhoudvoerder en die kandidaat gedurende onderhoud

ONDERHOUDVOERDER	KANDIDAAT
1.	1.
2.	2.
3.	3.

2.6 Stel maniere voor waarop die menslikehulpbronsfunksie aan die WGI kan **VOLDOEN**

2.7 Skryf 'n **SLOT** vir die opstel.

2.8, Kan jy TWEE feite verskaf wat **OORSPRONKLIK** en relevant is vir een van dié onderwerpe?

KONSOLIDASIE AKTIWITEITE

Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

KRIEKET DEPOT (KDP)

Krieket Depot (KDP) het 'n vakante pos op die onderneming se sosiale mediablad geadverteer. Baie applikante het hulle aansoeke ingedien. KDP het voorlopige onderhoude gevoer om geskikte kandidate te kies en het 'n kortlys van drie kandidate saamgestel. 'n Geskrewe aanbod is aan die beste kandidaat gemaak.

- 1.1 Identifiseer die tipe werwing wat deur KDP gebruik is. Motiveer jou antwoord deur uit die scenario hierbo aan te haal. (3)
- 1.2 Haal die keuringsprosedure/stappe wat KDP gevolg het uit die scenario hierbo aan. (3)
- 1.3 Gee die bestuur van KDP raad oor enige ander keuringsprosedure/-stappe wat hulle in ag kan neem. (8)

Lees die onderstaande scenario en beantwoord dan die vrae wat volg.

Gauteng Klerevervaardigers (GKV)

Thabo, 'n werknemer van Gauteng Klerevervaardigers, doen nie sy werk effektief nie, ten spyte daarvan dat hy al verskeie kere opgelei is. GKV het besluit om sy kontrak te beëindig.

- 2.1 Identifiseer die rede waarom Thabo se kontrak beëindig is. (1)
- 2.2 Verduidelik DRIE ander redes waarom 'n indiensnemingskontrak beëindig kan word. (9)

VERWYSINGS

1. 2019 – MEED, Gr 12 Proef Eksamen
2. 2017 – Gauteng Education Department, Gr 12 Proef Eksamen
3. 2019 – WKOD Gr 12 Hulpbron boekie ontwikkel deur Vak Adviseurs _MHF
4. 2019 – WCED. Gr 12 Konsepte_MHF

TELEMATIESE ONDERRIG 2020

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 12

BESIGHEIDSTUDIES: TELEMATIESE SKEDULE

SESSIE	DATUM	TYD	ONDERWERP
1	12 Feb 2020	16:00 – 17:00	Menslikehulpbron Funksie
2	13 Mei 2020	16:00 – 17:00	Professionalism & Etiek
3	28 Julie 2020	16:00 – 17:00	Gehalte van Prestasie
4	13 Aug 2020	16:00 – 17:00	Mensregte, Inklusiwiteit & Omgewingskwessies

BESIGHEIDSTUDIES – GRAAD 12: HOOF ONDERWERPE EN ONDERWERPE

	Besigheids- omgewing	Besigheids- geleenthede	Besigheidsrolle	Besigheids- bedrywighede
1	Impak van Onlangse Wetgewing	Bestuur & Leierskap	Etiek & Professionalisme	Menslikehulpbron- funksie
2	Besigheidstrategieë	Beleggings: Sekuriteite	Kreatiewe Denke	Gehalte van Prestasie
3	Besigheidsektore en hul omgewings	Belegging:: Versekering	KMV / KMI	
4		Ondernemingsvorme	Mensregte, Inklusiwiteit & Omgewingskwessies	
5		Aanbieding Van Inligting	Spanprestasie, & Konflikbestuur	

SESSIE 2

BESIGHEIDSROLLE (PROFESSIONALISME & ETIEK)

BEGRIFFE

X	Z	V	E	R	A	N	T	W	O	O	R	D	E	L	I	K	H	E	I	D	F	E	C
O	I	Q	A	A	N	S	P	R	E	E	K	L	I	K	H	E	I	D	Q	D	G	D	T
N	N	J	K	G	N	Y	J	S	J	F	D	B	A	R	Y	Z	A	Z	X	D	O	I	W
F	O	S	G	O	R	J	E	D	O	A	S	E	G	U	W	C	R	Z	Z	E	S	O	C
S	N	E	E	Z	E	X	G	E	P	Q	W	L	A	U	S	K	A	G	H	U	A	P	S
G	B	O	D	V	P	J	N	N	P	N	E	A	R	T	N	G	A	E	Z	R	K	E	K
N	I	H	R	L	U	N	I	Y	R	C	O	N	D	S	G	N	B	M	W	S	E	N	D
I	L	L	A	S	T	R	M	L	O	E	N	G	E	E	N	I	R	E	Q	I	P	B	L
D	L	V	G	I	A	G	O	G	F	F	P	H	G	B	I	K	A	E	G	G	R	A	E
N	I	B	S	J	S	G	K	I	E	Y	R	E	E	E	R	I	A	N	Q	T	A	A	R
I	K	K	K	I	I	N	T	R	S	T	O	B	S	W	E	U	V	S	U	I	K	R	S
V	E	Q	O	S	E	G	R	S	S	G	F	B	E	E	T	D	N	K	L	G	T	M	E
E	A	H	D	N	I	N	O	M	I	N	E	E	I	I	S	T	A	A	Z	H	Y	A	E
B	D	B	E	J	T	I	K	U	O	I	S	N	T	T	I	N	A	P	L	E	K	K	T
H	V	O	F	K	D	M	E	G	N	M	S	D	E	A	E	O	H	P	V	I	E	I	I
B	E	V	K	U	I	E	T	Q	A	R	I	E	N	R	T	G	C	E	M	D	H	N	M
A	R	W	U	G	E	N	E	Z	L	E	O	S	O	O	E	N	I	G	O	M	Z	G	O
O	T	C	B	M	N	T	D	C	I	K	N	G	Y	P	L	I	K	T	R	A	V	P	K
G	E	Y	D	P	I	I	U	P	T	S	E	F	S	R	E	T	L	T	A	W	Q	N	T
W	N	H	R	A	N	U	K	I	E	E	E	F	O	O	U	S	P	A	A	Y	H	K	I
Q	S	C	W	I	M	L	G	B	I	B	L	P	H	K	S	A	Y	Q	L	G	G	X	D
O	I	H	U	X	J	S	A	D	T	D	T	H	D	P	K	L	A	N	D	Z	N	F	U
Q	E	U	X	R	G	E	G	J	O	H	L	X	C	M	E	E	Q	X	K	J	U	E	O
Z	S	Y	A	H	Q	B	D	J	Q	P	Z	D	G	Q	S	B	Z	D	A	Y	R	R	A

Aanspreeklikheid	Aanvaarbaar	Belanghebbendes
Belastingontduiking	Beskerming	Besluitneming
Bevindings	Deursigtigheid	Gedragkode
Gemeenskappe	King-kode	Korporatiewe bestuur
Moraal	Onbillike advertensies	Onetiese gedrag
Onprofessioneel	Openbaarmaking	Ouditkomitees
Professionaliteit	Reputasie	Riglyne
Sakepraktyke	Seksuele teistering	Tekortkominge
Verantwoordelikheid		

1. Onderskei tussen etiese gedrag en professionele gedrag.

ETIESE GEDRAG	PROFESSIONELE GEDRAG

2. Verduidelik hoe besighede die King-kode se beginsels van deursigtigheid, verantwoordbaarheid en verantwoordelikheid vir goeie korporatiewe bestuur kan toepas om etiese sakepraktyke te verbeter.

PRINCIPLES	VERDUIDELIKING
DEURSIGTIGHEID	
VERANTWOORD- BAARHEID	
VERANTWOORDE- LIKHEID	

3. Beveel maniere aan waarop professionele, verantwoordelike, etiese en effektiewe sakepraktyk uitgevoer behoort te word

	AANBEVELINGS
1. Betaal billike lone,	1.
2. Verskaf gehalte goedere en dienste,	2.
3. Moenie 'n besigheid ten koste van 'n ander person begin nie	3.

4. Verduidelik hoe die onderstaande tipe onprofessionele sakepraktyke uitdagings vir besighede inhou. Beveel aan hoe besighede elk van die tipes onetiese sakepraktyke kan hanteer.

ONPROFESSIONELE SAKEPRAKTYKE	UITDAGINGS	AANBEVELINGS
1. Misbruik van werksplek	1.1	
	1.2	
2. Seksuele teistering	2.1	
	2.2	
3. Ongemagtigde gebruik van werksplekfondse en hulpbronne	3.1	
	3.2	

5. Verduidelik hoe die onderstaande tipe onetiese sakepraktyke uitdagings vir besighede inhou

ONETIESE SAKEPRAKTYKE	UITDAGINGS
1. Pryse van goedere in landelike gebiede	1.1
	1.2
2. Belasting/Belastingont- duiking	2.1
	2.2
3. Onbillike/Oneerlike advertensies	3.1
	3.2

KONSOLIDASIE AKTIWITEITE

1.

AFDELING C-TIPE VRAAG

Die uitdagings wat binne die besigheidsomgewing bestaan toets dikwels die etiese waardes en beginsels van organisasies en besigheidsmense. Die wyse waarop besighede sake doen moet professioneel, verantwoordelik en eties wees. Besighede moet die King-Kode-beginsels vir goeie korporatiewe bestuur toepas.

Met verwysing na die stelling hierbo:

- Onderskei tussen *professionele gedrag* en *etiese gedrag*.
- Verduidelik hoe besighede die King-Kode-beginsels van deursigtigheid en verantwoordbaarheid/aanspreeklikheid moet toepas om hulle korporatiewe bestuur te verbeter.
- Stel maniere voor waarop professionele, verantwoordelike, etiese en effektiewe besigheidspraktyke uitgevoer behoort te word.
- Beveel maniere aan waarop besighede misbruik van werktyd en prysbepaling van goedere in landelike gebiede as onetiese sakepraktyke kan aanspreek.

[40]

[Bron OKOD 2019 Proef Eksamen]

AFDELING B-TIPE VRAE

2. Lees die scenario hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

PHOPHO ALGEMENE HANDELAAR (PAH)

Sommige werkers van Phopho Algemene Handelaar gebruik hul selfone om private oproepe tydens kantoorure te maak. Cathy, 'n bestuurder, het 'n bevordering aan Aiden belowe indien hy instem om in 'n verhouding met haar betrokke te raak.

- 2.1 Identifiseer TWEE soort onetiese sakepraktyke uit die scenario hierbo. (4)
- 2.2 Stel praktiese maniere voor wat PAH kan instel om EEN van die onetiese sakepraktyke wat in VRAAG 6.6.1 geïdentifiseer is, te hanteer. (6)

[Bron: FS 2019 Proef Eksamen]

3 Identifiseer die onetiese besigheid praktyk in elke scenario hieronder geïllustreer.

- 3.1 Die finansiële Bestuurder van Mocs gastehuis dui nie kontant opgeneem In kontant register aan nie ten einde betaling van BTW te vermy.
- 3.2 Karen, belowe John, haar mode-ontwerper, verhoging van salaris as hy instem om 'n intieme verhouding met haar te hê.
- 3.3 Die ontvangsdame van Kgomora Logistieke Onderneming maak oproepe tydens werksyd
- 3.4 Buda winkels vra meer vir brood in die platteland as in die Stad.
- 3.5 Die CFO van Mphego Consulting gebruik die besigheid se kredietkaart om betaal vir vakansie uitgawes vir sy gesin.

SESSIE 3

BESIGHEIDSBEDRYWIGHED (GEHALTE VAN PRESTASIE)

BEGRIPE

I	N	M	X	F	M	E	V	W	C	C	W	X	G	N	I	K	R	A	M	E	B	C	M
C	M	T	B	E	S	I	G	H	E	I	D	S	F	U	N	K	S	I	E	S	M	Y	N
K	T	K	O	R	U	U	T	S	E	B	E	T	L	A	H	E	G	E	L	A	T	O	T
A	B	Z	S	A	K	F	E	B	E	Y	R	B	T	C	N	R	Y	K	Z	V	V	D	D
G	E	Z	A	K	C	I	D	L	L	V	P	R	X	E	M	H	M	K	L	I	W	Y	J
W	I	L	E	Z	S	K	L	G	E	H	A	L	T	E	A	A	N	W	Y	S	E	R	S
X	K	T	Y	N	H	E	I	S	A	T	S	E	R	P	T	I	E	T	I	L	A	W	K
V	D	N	A	M	D	B	K	J	L	P	H	D	M	C	X	J	U	P	B	H	K	O	G
P	I	N	O	K	Y	K	R	C	E	P	F	O	P	Y	T	I	E	T	I	L	A	W	K
I	I	D	M	Q	R	W	G	K	W	A	L	I	T	E	I	T	B	E	S	T	U	U	R
F	E	E	A	D	E	E	A	S	I	S	E	L	E	M	E	N	T	E	Z	O	K	C	B
L	A	W	L	S	P	A	N	W	E	R	K	M	M	I	S	L	U	K	K	I	N	G	A
P	C	W	A	O	Z	Q	J	A	D	M	I	N	I	S	T	R	A	S	I	E	I	X	V
K	N	Q	K	W	T	E	N	N	O	R	B	P	L	U	H	E	K	I	L	S	N	E	M
T	E	N	G	R	E	E	H	E	B	T	I	E	T	I	L	A	W	K	M	T	M	N	H
Q	A	K	W	A	L	I	T	E	I	T	V	E	R	S	E	K	E	R	I	N	G	I	I
A	Q	D	U	A	J	X	G	O	D	X	K	F	E	I	S	K	U	D	O	R	P	P	S
O	B	D	X	B	B	G	N	I	N	N	A	L	P	E	B	G	B	P	Y	I	H	K	G
N	S	R	E	M	E	N	K	R	E	W	D	I	E	H	N	E	K	K	O	R	T	E	B
M	D	O	G	O	P	E	N	B	A	R	E	B	E	T	R	E	K	K	I	N	G	E	T
A	I	A	L	G	E	M	E	N	E	B	E	S	T	U	U	R	G	H	O	V	A	J	D
L	T	R	V	L	T	G	B	S	S	U	K	S	E	S	Y	R	I	P	O	C	X	K	Y
K	W	A	L	I	T	E	I	T	B	E	H	E	E	R	S	T	E	L	S	E	L	S	M
T	O	P	B	E	S	T	U	U	R	B	E	T	R	O	K	K	E	N	H	E	I	D	A

Aankope	Administrasie	Algemene bestuur
BDKH model	Bemarking	Beplanning
Besigheidsfunksies	Betrokkenheid werknemers	Elemente
Finansies	Gehalte-aanwysers	Kwaliteit
Kwaliteitbeheer	Kwaliteitbeheerstelsels	Kwaliteitbestuur
Kwaliteitprestasie	Kwaliteitversekering	Menslike hulpbronne
Mislukking	Openbare betrekkinge	Produksie
Spanwerk	Sukses	TGB
Topbestuurbetrokkenheid	Totale gehaltebestuur	

OPSTEL 1

Metro Konstruksie spesialiseer in die bou van huise en paaie. Hulle bestuur is bekommerd oor die gehalte van prestasie in sekere afdelings van die onderneming. Jy is 'n kundige in die bestuur van totale gehalte en prestasie in die werkplek.

- Skryf 'n opstel aan die bestuur van Metro Konstruksie en bespreek hoe die gehalte van prestasie in die volgende besigheidsfunksies tot die sukses en of mislukking van hul onderneming kan bydra:
 - o Produksie
 - o Bemaking
 - o Aankope
 - o Algemene bestuur
 - o Finansiële
- Verduidelik die voordele wat MC sal geniet met die implementering van 'n goeie gehaltebestuurstelsel.

1.1 Skryf 'n **INLEIDING** vir die Opstel

1.2 Gehalte van prestasie in die volgende besigheidsfunksies tot die sukses en of mislukking van hul onderneming kan bydra:

BESIGHEIDS-FUNKSIES	SUKSES	MISLUKKING
PRODUKSIE	1. 2.	1. 2.
BEMARKING	1. 2.	1. 2.
AANKOPE	1. 2.	1. 2.
ALGEMENE BESTUUR	1.	1.
	2.	2.
FINANSIële	1.	1.
	2.	2.

- 1.3 Verduidelik die voordele wat MC sal geniet met die implementering van 'n **goeie gehaltebestuurstelsel**.

- 1.4 Skryf 'n **SLOT** vir die Opstel.

- 1.5 Kan jy TWEE feite verskaf wat **OORSPRONKLIK en RELEVANT** is vir een van dié onderwerpe?

OPSTEL 2

Grand Cellular Bpk. is 'n groot maatskappy wat selfone, iPhones, tablette en drukkers aan die publiek en besighede verkoop. Die maatskappy glo dat Totale Gehaltebestuur (TGB) belangrik is om dinge 'die eerste keer, elke keer' reg te kry.

Hou die scenario oor Grand Cellular Bpk. in gedagte en skryf 'n opstel oor TGB wat die volgende aspekte dek:

- Bespreek die impak wat die volgende elemente van Totale Gehaltebestuur (TGB) op Grand Cellular Bpk. as 'n groot onderneming het:
 - Totale kliënte-/klantetevredenheid
 - Deurlopende verbetering van stelsels en prosesse
 - Deurlopende vaardigheidsontwikkeling/onderwys en opleiding
 - Monitering en evaluering van gehalteprosesse
 - Deurlopende vaardigheidsontwikkeling/ Onderwys en opleiding
- Pas die BDKH-model toe om die gehalte van hul produkte te verbeter.
- Verduidelik die impak op GC as TGB swak geïmplimenteer word

2.1 Skryf 'n **INLEIDING** vir die Opstel

2.2 Die impak van **Totale Gehaltebestuur (TGB)** op 'n groot ondernemings

TGB ELEMENTE	VOORDELE	NADELE
TOTALE KLIËNTE- /KLANTE- TEVREDENHEID	1.	1.
	2.	2.
DEURLOPENDE VERBETERING VAN PROSESSE EN STELSELS	1.	1.
	2.	2.
VOLDOENDE FINANSIERING EN KAPASITEIT	1.	1.
	2.	2.
MONITERING EN EVALUERING VAN GEHALTEPROSESSE	1.	1.
	2.	2.
DEURLOPENDE VAARDIGHEIDSONT- WIKKELING/ ONDERWYS EN OPLEIDING	1.	1.
	2.	2.

2.3 Toepassing van die **'BDKH'-model/siklus** om gehalte van produkte te verbeter.

'BDKH'-model/siklus		TOEPASSING
B		
D		
K		
H		

2.4 Verduidelik/Bespreek die **impak van TGB** indien besighede dit swak implementeer.

2.5 Skryf 'n **SLOT** vir die Opstel.

2.6 Kan jy TWEE feite verskaf wat **OORSPRONKLIK en RELEVANT** is vir een van dié onderwerpe?

KONSOLIDASIE AKTIWITEITE

1. Verduidelik/Bespreek die voordele van 'n **goeie gehaltebestuurstelsel**.

2. Onderskei tussen:

GEHALTE BEHEER	GEHALTE VERSEKERING
1.	1.
2.	2.
GEHALTE PRESTASIE	GEHALTE BESTEER
1.	1.
2.	2.

3. Beveel maniere aan waarop TGB 'n impak op die **vermindering van die koste** van gehalte/kwaliteit kan hê.

4. Noem die eerste **TWEE BDKH-stappe** as deel van deurlopende verbetering op prosesse en sisteme.

5. Identifiseer die **besigheidsfunksie** wat verantwoordelik is vir gehalte van prestasie van Solar Verspreiders in ELKE onderstaande stelling.

5.1 Monica stel hoë teikens om verbetering in die besigheid te bewerkstellig.

5.2 Faith kies betroubare verskaffers wat kwaliteit grondstowwe verskaf.

5.3 Susan doen marknavorsing om verbruikersbehoefte te identifiseer.

5.4 Solly is verantwoordelik om die besigheidsbegroting op te stel.

6. Brei uit oor die betekenis van *gehalte-sirkels*. (6)

7. Lees die onderstaande scenario en beantwoord die vrae wat volg:

REJOYCE SE HAARSALON (RHS)

Rejoyce bedryf 'n haarsalon in die Dzondo-gebied van Venda. Sy lok baie kliënte as gevolg van haar vermoë om op hul behoeftes te reageer.

- 7.1 Identifiseer die TGB-element wat van toepassing is op die bostaande scenario en motiveer jou antwoord deur aan te haal uit die scenario.
- 7.2 Verduidelik die impak van die TGB-element wat geïdentifiseer is bo in VRAAG 5.4.1

[Bron: Limpopo Education Department – 2019 Proef Eksamen]

SESSIE 4

BESIGHEIDSROLLE (MENSEREGTE; INKLUSIWITEIT & OMGEWINGSKWESSIES) BEGRIPE

E	I	S	A	I	S	O	S	S	A	N	A	V	D	I	E	H	Y	R	V	S	O	Q	V
K	O	Z	W	D	E	T	G	E	R	E	S	E	I	M	O	N	O	K	E	M	N	R	I
K	Z	S	E	I	S	A	L	U	G	E	R	S	T	E	A	R	I	S	J	F	G	D	Y
U	K	R	R	V	B	D	I	E	B	R	A	E	G	N	O	W	D	E	G	A	E	K	D
T	R	P	K	K	F	I	M	M	C	R	Z	K	I	F	I	R	P	U	L	V	L	C	H
S	W	R	S	G	D	I	E	H	G	I	D	R	A	A	W	Z	M	I	Y	E	Y	G	R
G	Z	I	U	M	I	N	K	L	U	S	I	W	I	T	E	I	T	O	O	D	K	W	E
A	Q	V	R	A	O	D	I	E	H	D	M	E	R	T	S	E	G	L	X	I	H	P	G
A	V	A	E	V	S	A	V	G	E	G	B	T	A	A	L	Z	G	R	Q	E	E	P	S
R	M	A	G	R	X	K	F	A	L	L	N	M	P	I	M	G	U	M	C	H	I	I	S
V	O	T	K	U	I	Z	A	L	D	G	N	I	P	B	G	V	G	A	Y	K	D	J	T
S	D	H	Y	U	R	L	C	S	U	Q	N	P	W	O	S	N	G	S	Q	Y	C	Z	A
G	R	E	J	T	W	E	M	E	P	J	L	I	G	E	Z	X	I	H	P	L	B	E	K
N	E	I	F	L	J	E	S	G	Z	P	L	L	M	T	G	D	R	W	M	E	F	E	I
I	D	D	W	U	H	Q	X	P	Z	B	S	M	L	R	Y	M	M	W	E	G	S	L	N
W	U	Q	A	K	B	S	P	T	E	Y	K	R	A	I	E	M	O	Q	F	G	B	K	G
E	O	E	Q	K	B	I	L	L	I	K	E	L	O	N	E	K	D	S	A	U	M	Z	R
G	G	N	I	R	A	W	E	B	R	U	U	T	A	N	W	J	S	E	K	I	Z	O	I
M	Y	Z	T	L	S	A	R	V	B	E	V	O	R	D	E	R	M	E	Q	R	B	S	V
O	M	E	N	S	L	I	K	E	G	E	S	O	N	D	H	E	I	D	B	I	E	K	U
U	N	B	B	K	V	S	E	D	R	A	A	W	R	O	O	V	S	K	R	E	W	W	O
C	W	R	N	C	T	E	E	T	G	E	R	E	L	A	I	S	O	S	G	T	K	X	A
M	E	Q	N	D	N	O	B	K	A	V	J	M	G	O	D	S	D	I	E	N	S	B	Y
T	Z	L	I	S	N	B	Q	F	V	Y	D	I	E	H	G	I	L	I	E	V	J	P	C

Inklusiwiteit	Werkomgewing	Omgewingsvraagstukke	Taal
beskerming	Bevorder	Menslike gesondheid	Godsdiens
Omgewing	Veiligheid	Ongelykheid	Regulasies
Ras	Geslag	Gestremdheid	Natuurbewaring
Ouderdom	Kultuur	Gelykheid	Regsstaking
Respek	Waardigheid	Sosiale regte	Privaatheid
Ekonomiese regte	Gedwonge arbeid	Billike lone	Vryheid van assosiasie
Werksure	Werkvoorwaardes	Vakbond	

1. Beveel maniere voor hoe besighede die onderstaande menseregte in die werkplek kan hanteer.

MENSEREGTE	AANBEVELINGS
PRIVAATHEID	
GELYKHEID	
VRYHEID VAN SPRAAK EN UITDRUKKING	
INLIGTING	
WAARDIGHEID	

2. Noem die **sosiale regte** in die werkplek en **beveel** maniere aan waarop besighede die sosiale regte in die werkplek kan bevorder.

SOSIALE REGTE	AANBEVELINGS

3. Noem die kulturele regte in die werkplek en beveel maniere aan waarop besighede die kulturele regte in die werkplek kan bevorder.

KULTURELE REGTE	AANBEVELINGS

4. Verduidelik die implikasies van **gelykheid, respek en waardigheid** op besighede

5. Beveel aan/Stel maniere voor waarop besighede die onderstaande diversiteitskwessies in die werkplek kan hanteer.

DIVERSITY ISSUES	AANBEVELINGS
1. Armoede	
2. Ras	
3. Geslag	
4. Taal	
5. Ouderdom	
6. Kultuur/geloof	
7. Gestremdheid	

6. Bespreek die voordele van **diversiteit** in die werkplek.

7. Beveel aan/Stel strategieë voor wat besighede kan gebruik om die **omgewing en menslike gesondheid** te beskerm.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

8. Bespreek die rol van die **gesondheids- en veiligheidsverteenwoordigers** om die werksomgewing te beskerm

1	
2	
3	
4	
5	

KONSOLIDASIE AKTIWITEITE

- 1.1 Lees die onderstaande scenario en beantwoord die vrae wat volg:

NELLY VERVAARDIGERS

Nelly Vervaardigers het 50 werknemers wat verantwoordelik is vir die vervaardiging van sokker kouse en truië. Nelly, die eienaar weier egter om gratis basiese geletterde programme te reël vir werkers wie nie kan lees of skryf nie. Nelly huiwer nie om voor klante aan haar werknemers te skree nie. Sy weier ook om hulle te voorsien van gesubsidieerde mediese hulp.

- 1.1.1 Identifiseer Die mensregte wat Nelly Vervaardigers oortree. Motiveer jou antwoord deur aanhalings uit die scenario te haal (9)

MENSEREGTE	MOTIVEERING

- 1.1.2 Verduidelike hoe besighede die mensregte in VRAAG 1.1.1 geïdentifiseer het kan aanspreek (6)

- 1.1.3 Beveel aan TWO maniere hoe besighede die volgende regte kan aanspreek:

1.1.3.1 Kulturele

1.1.3.2 Sosiale

2.1

Lees die onderstaande scenario en beantwoord die vrae wat volg: **NEO TRADING ENTERPRISE (NTE)** Die bestuur van Neo Trading het Mnr Tom as senior bestuurder bevorder, alhoewel mev. Jane meer gekwalifiseer is as hy. Sommige werknemers mag nie hul geestelike praktyke waarneem nie. NTE verkies jong werkers om nuwe idees op te spoor as ou werknemers.

- 2.1.1 Identifiseer DRIE diversiteitskwessies waarna in die bostaande scenario verwys word. Haal uit die scenario om jou antwoord te ondersteun. (9)

- 2.1.2 Adviseer die bestuur van NTE oor maniere waarop hulle elke diversiteitskwessie wat in VRAAG 2.1.1 geïdentifiseer is, kan hanteer. (12)

Gebruik die tabel hieronder om u antwoord te gee.

Verskillende kwessies	Aanhaling	Aanbevelings

3.1 Lees die onderstaande scenario en beantwoord die vrae wat volg:

ENVIRO PLASTIC (EP)

Enviro Plastic vervaardig plastiese afvalbakkies wat nie gifstowwe nalaat as hulle vernietig word nie. EP het veiligheidsmaatreëls in plek gestel vir hul werkers en kliënte. Hul vullis-etikette dui aan dat hulle materiaal gebruik wat nie skadelik vir die omgewing is nie. Die werknemers van EP voel dat dit nie hul verantwoordelikheid is om hul veiligheid in die

- 3.1.1 Haal TWEE stellings aan uit die scenario hierbo wat daarop dui dat EP die omgewing beskerm en menslike gesondheid bevorder. (2)
- 3.1.2 Verduidelik ander verantwoordelikhede van EP in die beskerming van die omgewing en die bevordering van menslike gesondheid. (6)
- 3.1.3 Adviseer die werknemers van die EP oor hoe hulle menslike gesondheid en veiligheid in 'n werkplek moet bevorder. (8)

VERWYSINGS

1. 2019 – Eastern Cape MEED, Gr 12 Trial Examination
2. 2019 – Limpopo Education Dept, Gr 12 Trial Examination
3. 2019 – Free State, Gr 12 Trial Examination
4. 2019 – WKOD Gr 12 Hulpbronboekie ontwikkel deur Vakadviseus
5. 2019 – WKOD. Gr 12 Lys van Begrippe